

Sygn. akt: I C 97/20 upr

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 września 2020 roku

Sąd Rejonowy w Wąbrzeźnie I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: sędzia Ludmiła Dulka – Twarogowska

Protokolant: st. sekr. sąd. Arleta Ratajczak

po rozpoznaniu w dniu 22 września 2020 roku w Wąbrzeźnie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) S.A. z siedzibą w W.

przeciwko I. P.

- o zapłatę

1) zasądza od pozwanej I. P. na rzecz powoda (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę **5.096,41 zł** (pięć tysięcy dziewięćdziesiąt sześć złotych czterdzieści jeden groszy) wraz z odsetkami umownymi za opóźnienie w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie w stosunku rocznym naliczanymi od tej kwoty za okres od 16 sierpnia 2019 roku do dnia 25 września 2020 roku;

2) oddala powództwo w pozostałym zakresie;

3) zasądza od pozwanej I. P. na rzecz powoda (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę **1.676,93 zł** (jeden tysiąc sześćset siedemdziesiąt sześć złotych dziewięćdziesiąt trzy grosze) tytułem zwrotu kosztów procesu;

4) należność główną w kwocie 5.096,41 zł (pięć tysięcy dziewięćdziesiąt sześć złotych czterdzieści jeden groszy) i odsetki umowne za opóźnienie zasądzone w pkt 1 sentencji wyroku w wysokości 729,69 zł (siedemset dwadzieścia dziewięć złotych sześćdziesiąt dziewięć groszy) oraz koszty procesu w kwocie 1.676,93 zł (jeden tysiąc sześćset siedemdziesiąt sześć złotych dziewięćdziesiąt trzy grosze) zasądzone w pkt 3 sentencji wyroku, czyli należności w łącznej kwocie **7.503,03 zł** (siedem tysięcy pięćset trzy złote trzy grosze) rozkłada na 37 (trzydzieści siedem) rat miesięcznych, w tym 36 (trzydzieści sześć) rat po 200,00 zł (dwieście złotych zero groszy) i ostatnia rata w kwocie 303,03 zł (trzysta trzy złote trzy grosze), płatne do ostatniego dnia każdego miesiąca poczynając od miesiąca następnego po tym, w którym wyrok się uprawomocni, z tym zastrzeżeniem, że nie zapłacenie którejkolwiek raty w terminie i pełnej wysokości powoduje natychmiastową wymagalność pozostałej do zapłaty kwoty wraz z odsetkami umownymi za opóźnienie w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie w stosunku rocznym od całości niespłaconego roszczenia poczynając od dnia wydania wyroku do dnia zapłaty.

Sędzia

Ludmiła Dulka – Twarogowska

ZARZĄDZENIE

1. (...) C;

2. (...).

Sędzia

Ludmiła Dulka – Twarogowska

W., dnia 25 września 2020 r.

Sygn. akt I C 97/20 upr

UZASADNIENIE

W pozwie z 31 października 2019 r. (...) S.A. z siedzibą w W. domagał się zasądzenia na swoją rzecz od I. P. kwoty 11.798,93 zł wraz z odsetkami umownymi z opóźnienie w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie naliczanym od kwoty 11.443,46 zł od dnia 01 listopada 2019 r. do dnia zapłaty, a także kosztów procesu (k.3-5v).

W sprzeciwie od wydanego nakazu zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości (k.7-9v).

Strony podtrzymały swoje stanowiska w toku procesu (k.20-22, 44-47, 69 - protokół rozprawy z 22.09.2020 r., czas zapisu: od 00:01:39).

Sprawa podlegała rozpoznaniu w postępowaniu uproszczonym.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Na podstawie umowy pożyczki nr (...) z (...) r. (...) S.A. w W. udzielił I. P. pożyczki w kwocie 7.000,00 zł na okres do 28 lipca 2020 r. Zgodnie z umową pozwana była zobowiązana, oprócz zwrotu kwoty pożyczki, także do zapłaty 4.104,10 zł prowizji za udzielenie pożyczki, 1.759,10 zł opłaty za (...) oraz 1.382,12 zł odsetek w wysokości 10 % w stosunku rocznym naliczanych od kwoty brutto pożyczki (tj. także od prowizji i opłaty za Plan Komfort - § 1 pkt 4 umowy) - łącznie 14.245,32 zł. Pożyczka miała zostać spłacona w 24 miesięcznych ratach wynoszących po 593,56 zł (za wyjątkiem ostatniej, która wynosiła 593,44 zł), płatnych do 28 dnia każdego miesiąca. (...) stanowił pakiet świadczeń w ramach umowy pozwalający na zarządzanie pożyczką i składał się z: przesunięcia terminu spłaty raty pożyczki i gwarancji zniesienia obowiązku spłaty. Przesunięcie terminu spłaty pożyczki oznaczało możliwość 4-krotnego odroczenia terminu spłaty raty oraz wydłużenia okresu obowiązywania umowy każdorazowo o jeden okres rozliczeniowy (1 miesiąc). W takim przypadku odsetki miały być naliczone za okres, o jaki nastąpiło przesunięcie terminu spłaty. Z kolei gwarancja zniesienia obowiązku spłaty wiązała się ze zwolnieniem klienta ze zobowiązań wynikających z umowy w przypadku jego zgonu. W sytuacji niezapłacenia wymagalnej kwoty raty pożyczki w terminie lub w pełnej wysokości pożyczkodawca mógł naliczyć odsetki od zadłużenia przeterminowanego w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie.

W związku z powstaniem zadłużenia równego co najmniej dwóm pełnym ratom pożyczki, pismem z dnia 10 lipca 2019 r. powód wypowiedział pozwanej umowę pożyczki i wezwał do zapłaty 11.535,63 zł w terminie do 16 sierpnia 2019 r.

W okresie od 31 sierpnia 2018 r. do 31 maja 2019 r. pozwana wpłaciła na poczet pożyczki łączną kwotę 2.427,12 zł.

Dowody:

- **umowa pożyczki (k.24-27v);**
- **upoważnienie do zawarcia umowy (k.28);**
- **formularz dot. kredytu konsumenckiego (k.29-31);**
- **historia operacji (k.32);**

- **harmonogram do umowy (k.33);**
- **podsumowanie warunków pożyczki (k.36);**
- **potwierdzenia wykonania transakcji płatniczych (k.34-35);**
- **wypowiedzenie umowy pożyczki (k.36-36v);**
- **przedsądowe wezwanie do zapłaty (k.37).**

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo okazało się uzasadnione jedynie w części, tj. w zakresie kwoty 5.096,41 zł wraz z odsetkami umownymi za opóźnienie w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie w stosunku rocznym naliczanymi od tej kwoty za okres od 16 sierpnia 2019 r. do dnia wydania wyroku, tj. 25 września 2020 r. (taką kwotę zasądono w pkt 1 wyroku).

Mając na względzie ograniczenie wniosku strony powodowej z dnia 01 października 2020 r. o doręczenie wyroku z uzasadnieniem do części dotyczącej oddalonego powództwa (vide k. 72), uzasadnienie orzeczenia zostało sporządzone odnośnie pkt 2 sentencji wyroku (art. 329 § 1 k.p.c.)

Podstawę prawną roszczenia powoda stanowił art. 720 k.c., zgodnie z którym przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Do głównych świadczeń stron należy zaliczyć udostępnienie określonych środków finansowych do korzystania na określony czas (po stronie pożyczkodawcy) oraz zwrot tych środków (po stronie pożyczkobiorcy).

Pozwana jest konsumentem, zaś powód przedsiębiorcą prowadzącym działalność gospodarczą w zakresie udzielania pożyczek gotówkowych, dlatego zastosowanie w niniejszej sprawie winny znaleźć także przepisy ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz.U.2019.1083 j.t.), w szczególności art. 3 ust. 1 określający, iż przez umowę o kredyt konsumencki należy rozumieć umowę o kredyt w wysokości nie większej niż 255 550 złotych albo równowartość tej kwoty w walucie innej niż waluta polska, który kredytodawca w zakresie swojej działalności udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi. Za umowę o kredyt konsumencki uważa się w szczególności umowę pożyczki (art. 3 ust. 2 pkt 1 wskazanej ustawy).

Zgodnie z art. 385¹ § 1 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Jeżeli postanowienie umowy zgodnie z § 1 nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie (§ 2). Niezgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przyjętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta (§ 3). Ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie, spoczywa na tym, kto się na to powołuje (§ 4). Sprzeczne z dobrymi obyczajami są m.in. działania wykorzystujące np. niewiedzę, brak doświadczenia konsumenta, naruszenie równorzędności stron umowy, działania zmierzające do dezinformacji, wywołania błędnego przekonania konsumenta, wykorzystania jego niewiedzy lub naiwności. Chodzi więc o działanie potocznie określane jako nieuczciwe, nierzetelne, odbiegające in minus od przyjętych standardów postępowania. Rażąco naruszenie interesów konsumenta zachodzi natomiast w sytuacjach, w których w rażąco sposób została naruszona równowaga interesów stron umowy przez to, że jedna z nich wykorzystwała swoją przewagę, formułując konkretne postanowienie umowy. Określenie "rażąco" należy stosować do znacznego odchylenia przyjętego uregulowania od zasady uczciwego wyważenia praw i obowiązków.

Umowa pożyczki z 28 lipca 2018 r. została zawarta przy użyciu wzorca (formularza), zatem pozwana nie miała rzeczywistego wpływu na jej treść, poszczególne postanowienia umowy nie były z nią uzgadniane indywidualnie.

Wątpliwości Sądu wzbudziła dopuszczalność naliczenia prowizji w kwocie 4.104,10 zł i obciążenia pozwanej zobowiązaniem do jej zapłaty. W sytuacji, gdy normalnym i uprawnionym wynagrodzeniem pożyczkodawcy są odsetki umowne, Sąd uznał, że pożyczkodawca w sposób nieuprawniony naliczył dodatkowe wynagrodzenia w formie prowizji, nie określając w treści umowy żadnych kryteriów, które legły u podstaw jej obliczenia. Ponadto należy podkreślić, że opłata ta cechuje się w sposób rażąco nadmierną wysokością, skoro stanowi 58,63 % kwoty faktycznie wypłaconej. Zawierając umowę konsument powinien mieć gwarancję, że naliczone pozaodsetkowe koszty odpowiadają kosztom czynności, których dotyczą, oraz że ich wysokość nie jest zbyt wygórowana, a więc nie narusza dobrych obyczajów. Analizowana prowizja w sposób jaskrawy narusza dobre obyczaje, stanowiąc nieuprawnione źródło dochodu dla pożyczkodawcy, a więc postanowienie ją regulujące należy uznać za klauzulę niedozwoloną.

Zdaniem Sądu nieuzasadnione było także obciążenie pozwanej opłatą za tzw. (...) obejmujący przesunięcie terminu spłaty raty pożyczki i gwarancję zniesienia obowiązku spłaty. Kwota z tego tytułu wynosząca 1.759,10 zł (stanowiąca 25,13% kwoty faktycznie wypłaconej) jest rażąco wygórowana i nieproporcjonalna do usługi oferowanej przez pożyczkodawcę, skoro w sytuacji skorzystania z odroczenia terminu spłaty raty następowało wydłużenie okresu obowiązywania oraz naliczenie odsetek. Z kolei gwarancja zniesienia obowiązku spłaty stanowiła zwolnienie z długu na wypadek śmierci, a zatem została ona obwarowana niepewnym warunkiem, którego ziszczenie nie dawałoby żadnej korzyści dla pożyczkobiorcy, a co najwyżej dla jego spadkobierców. Wskazana usługa nie była więc ekwiwalentna do naliczonego wynagrodzenia. Opłata ta została ustalona w oderwaniu od rzeczywistych nakładów powoda, znacznie je przewyższając, a tym samym powodując rażąco dysproporcję praw i obowiązków stron umowy.

Konsekwencją przyjęcia przez Sąd abuzywności zapisów dotyczących prowizji i opłaty za (...) było pomniejszenie odsetek umownych od kapitału, które w umowie pożyczki zostały nieprawidłowo naliczone od kwoty brutto pożyczki, obejmującej wspomniane wyżej dodatkowe opłaty (prowizję i opłatę za (...)). Skoro kwota pożyczki 7.000 zł faktycznie wypłaconej pozwanej stanowiła 54,42% kwoty brutto pożyczki (12.863,20 zł), to należne odsetki umowne od kapitału za okres od 28 lipca 2018 r. do 04 lipca 2019 r. (data końcowa jak w żądaniu pozwu – k. 4v) powinny wynieść 523,53 zł (962,02 zł x 54,42%).

Reasumując, przyjmując występowanie klauzul abuzywnych w doniesieniu do prowizji oraz (...), pozwaną obciążały: kapitał 7.000 zł oraz odsetki umowne 523,53 zł - łącznie kwota 7.23,53 zł. Skoro pozwana spłaciła 2.427,12 zł, to pozostało do zwrotu na rzecz powoda 5.096,41 zł wraz z odsetkami umownymi za opóźnienie w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie w stosunku rocznym naliczanymi od tej kwoty za okres od 16 sierpnia 2019 r. (data wymagalności po wypowiedzeniu umowy) do dnia wydania wyroku, tj. 25 września 2020 r.

W pozostałym zakresie powództwo okazało się nieuzasadnione i podlegało oddaleniu, o czym orzeczono w pkt 2 sentencji wyroku.

O kosztach procesu w pkt 3 wyroku Sąd orzekł zgodnie z zasadą ich stosunkowego rozdzielenia, wyrażoną w treści art. 100 k.p.c., przyjmując, że powód wygrał proces na poziomie 44,54 %, a jego koszty wynosiły 3.765 zł. Tym samym pozwana winna pokryć koszty procesu powoda w zakresie 1.676,93 zł.

Sędzia

Ludmiła Dulka-Twarogowska

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

(...)

3. (...)

W., dnia 19.10.2020 r.

Sędzia Ludmiła Dulka-Twarogowska